

A csurgói Szentlélek-templom

2009 augusztus 25. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejtőzködő Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmen kívül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

Somogy déli, Dráva menti szegélyének régóta jelentős települése Csurgó. A ma ötezer lélekszámú várost a régmúltban is fontos közlekedési vonalak érintették: itt futott Pannonia provinciából a Tengeremlék, illetve a Római Birodalom központja felé a hadi és kereskedőút. Első okleveles említését 1019-ből a zalavári apátság alapítóleveléből ismerjük, ekkor Szent István király a Benedek-rendi barátoknak adományozta a falu jövedelmét. 1405. szeptember 28-án kelt az az adománylevel, amelyben Zsigmond király mezővárosi jogokkal ruházta fel a helységet. Csurgó az Árpádok uralkodása idején királyi birtok, pontosabban a somogyi szabad királyi kanászok földjének – terra subulcorum regiorum – része, amelyet III. Béla király (1172–1196) húga, Margit adományozott a keresztes lovagoknak. A herceg férje András comes, Somogy vármegye főispánja volt, apja II. Géza király, akinek uralkodása alatt (1141–1162), majd özvegye, Eufrozina (Fruzsina) királyné jóvoltából a szentföldi alapítású lovagrendek (templomosok, johanniták) megtelepedtek Magyarországon.

A keresztes vitézek a Felső-Csurgónak nevezett településrészen, az egykor vízenjáró s-lápos környezetből kiemelkedő dombháton vetették meg a lábukat. A hagyomány szerint előbb a templáriusok vették birtokba a helyet, ahol ma is látható a becsben tartott Szent Mária-kút, 1193 táján azonban már az ispotályosoké volt a terület. A jeruzsálemi Szent János-lovagrend építtette az első rendházat is, amely egyben erődítmény, betegápoló hely és templom is volt. Az alapítás 1217 és 1226 közé, II. András uralkodásának idejére esik. Fia, IV. Béla király 1241-ben a muhi csatánál nagy kerülővel menekülve már szállást kapott a csurgói lovagoknál, szomját enyhítette az említett kútból.

A város történelmi magját képező magaslaton áll a római katolikus plébániatemplom, amelyet a Szentlélek oltalmába ajánlottak. A török háborúk idején elpusztult épületnek csak a nyugati tornya maradt meg, a most látható tágas hajó és a sokszögzáródású, szökület nélküli szentély az 1731. évi Festetics-féle újjáépítés formáját őrzi. Régészeti kutatására eddig nem került sor, a környezetében sem végeztek ásatást. Az 1962-es útépitéskor a felszínre került némi falmaradvány a templomtól délre. A tőle északra megfigyelhető halom alatt azonban akár az egykori rendház alapfalai, maradványai is lappanghatnak.

Egyelőre be kell érünk a torony látványával, amely sok mindent elárul. Téglából készült, sarkain erődszerű támpillérekkel. Alul négyszögű tömege a második emelet magasságában szép sarkalattal vált nyolcszög keresztmetszetre, felül nyolclapú, gúla formájú kősisakban végződik. Vártoronyra emlékeztető falán keskeny írések nyílnak. Ilyen típusú tornyokat a történelmi Magyarország területéről rendszerint olyan helyeken ismerünk, ahol szentföldi keresztes lovagok rendházáról, de legalábbis birtokáról van tudomásunk: a közeli Somogyvamos, a dél-bácskai Aracs, a szegedi Dömötör-torony, Sopronban a Szentlélek-ispotály, a mátyusföldi Erzsébet-kápolna, a szamosháti Gacsály és a szilágysági Somlyóújlak rokon emlékei is mind a XIII. században épültek. A fél évezredig a hadak útjába esett Csurgó öreg téglatornya álló lovagként dacol az idővel.

Ludwig Emil, mno.hu

Ajánló

